

Vedr. aktindsigt i oplysninger om MRSA 398 i konkrete svinebesætninger

Oplysninger om MRSA undersøgelser er miljøoplysninger, som i aktindsigtssammenhæng skal bedømmes efter miljøoplysningsloven (lbk nr. 660 af 14. juni 2006 med senere ændringer), jf. Folketingets Ombudsmands sag nr. 2012-21.

Oplysninger om enkeltpersoners private forhold, herunder helbredsoplysninger, skal derfor i denne sammenhæng vurderes efter miljøoplysningslovens § 2, stk. 3, jf. offentlighedslovens 30, nr. 1 (tidligere § 12, stk. 1, nr. 1).

Det følger af miljøoplysningslovens § 2, stk. 3, at der skal foretages en konkret afvejning af offentlighedens interesser ved udlevering af miljøoplysningerne over for de interesser, der varetages, bl.a. ved offentlighedslovens § 30, nr. 1, ved at afslå udlevering.

Det fremgår endvidere af bestemmelsen, at bl.a. offentlighedslovens § 30, nr. 1, skal anvendes restriktivt under hensyntagen til samfundets interesse i, at oplysningerne offentliggøres i det konkrete tilfælde.

Dette må antages at være udtryk for, at hensynene til beskyttelsesinteressen skal veje væsentligt tungere end hensynet til offentlighedens interesse i at få kendskab til de konkrete miljøoplysninger.

Det fremgår dog af forarbejderne til miljøoplysningslovens § 2, stk. 3, at ”efter direktivets artikel 4, stk. 2, litra f (DIREKTIV 2003/4/EF), vil en anmodning om adgang til miljøoplysninger kunne afslås, hvis offentliggørelsen kan have en ugunstig indvirkning på beskyttelsen af personoplysninger og/eller sagsakter vedrørende fysiske personer, hvis den pågældende person ikke har givet samtykke til offentliggørelse heraf, og hvis en sådan fortrolighed har hjemmel i national ret eller fællesskabsret.

Den særlige beskyttelse, som bl.a. fortrolige personoplysninger således nyder efter direktivet, fører til, at den konkrete afvejningsregel i almindelighed vil indebære, at der ikke vil skulle meddeles aktindsigt i de oplysninger om enkeltpersoners private forhold, der er omfattet af offentlighedslovens § 12, stk. 1, nr. 1.”

Der skal således i det foreliggende tilfælde foretages en afvejning af på den ene side beskyttelsen af helbredsoplysninger vedrørende de personer, der færdes i landbrug med svinestalde og på den anden side den interesse offentligheden måtte have i at få kendskab til MRSA udbrud i konkrete svinebesætninger.

Inden denne afvejning foretages skal der dog oplyses følgende om Sundhedsstyrelsens holdning til MRSA i svinebesætninger og tilknyttede husstande.

Sundhedsstyrelsen har i perioden fra 2008 og til den 2. udgave af MRSA-vejledningen udkom i november 2012 på hjemmesiden haft særlige informationsbreve til husstande med kontakt til svinebesætninger, hvor der har været påvist MRSA. Årsagen til dette er, at Sundhedsstyrelsen har betragtet disse personer som værende i særlig risiko, hvis man fx skulle opereres eller fik alvorlige infektioner. Dette uanset om personen forinden har fået påvist MRSA eller MRSA alene har været påvist i svinebesætningen (hvilket også fremgår af informationsbrevet).

Med den nye vejledning fra 2012 betragtes alle personer med dagligt arbejde i en svinestald eller som på anden måde har arbejdet med levende svin, samt disse personers husstandsmedlemmer som værende i særlig risiko i forbindelse med fx indlæggelse på sygehus eller operationer. Derfor er de specielle informationsbreve nu rettet mod alle, der arbejder i svinebesætninger og deres husstande. Ændringen i den nye vejledning skyldes, at antallet af smittede besætninger nu anses for at være så stort, at det ikke længere er muligt at have en sikker viden om, at en svinebesætning ikke er smittet.

Det har således meget længe været og er fortsat Sundhedsstyrelsens opfattelse, at hvis en svinebesætning har MRSA, så er risikoen for, at de berørte husstande også kan være smittet, stor. Som det fremgår af Sundhedsstyrelsens vejledning har undersøgelser således vist, at ca. 30-80 % af de personer, der dagligt opholder sig i MRSA 398 positive besætninger, vil være raske bærere.

Når Sundhedsstyrelsen har ønsket at gøre de berørte og sundhedsvæsenet opmærksom på den særlige risiko for MRSA, er det først og fremmest for at de berørte personer, hvis de f.eks. skal opereres, kan få den korrekte behandling i tilfælde af en behandlingskrævende infektion.

Pga. sandsynligheden for at de berørte personer kan være raske MRSA-bærere, anser Sundhedsstyrelsen det for yderst betænkeligt, hvis identiteten af svinebesætninger, hvor MRSA er påvist, offentliggøres.

Sundhedsstyrelsen er af den opfattelse, at det er meget vigtigt, at de berørte trygt kan lade sig undersøge for MRSA, når der er sundhedsmæssige grunde hertil.

I øvrigt anser Sundhedsstyrelsen ikke det at være rask MRSA-bærer for at være et stort sundhedsproblem for den enkelte, når reglerne i vejledningen overholdes. Denne information har dog vist sig at være meget svær at kommunikere til offentligheden.

Det er Sundhedsstyrelsens vurdering, at der ofte vil være så stort sammenfald mellem forekomst af MRSA i svinebesætningen og hos personer med dagligt arbejde i samme svinebesætning og disses husstandsmedlemmer, at offentliggørelse af en besætnings MRSA-status er det samme som at offentliggøre, at personer, der bor/arbejder pågældende sted med stor sandsynlighed kan være smittet.

I forhold til den afvejning, der skal foretages efter miljøoplysningslovens § 2, stk. 3, skal det således i første omgang vurderes, om en offentliggørelse af ovenstående oplysninger om MRSA i svinebesætninger tillige medfører en offentliggørelse af enkeltpersoners helbredsoplysninger, som er beskyttelsesværdige efter offentlighedslovens § 30, nr. 1.

Offentlighedslovens § 30, nr. 1, fastslår, at retten til aktindsigt ikke omfatter oplysninger om enkeltpersoners private, herunder økonomiske, forhold.

Ved vurderingen af, hvilke oplysninger der vedrører ”private forhold”, er det afgørende navnlig, om ”oplysningerne er af en sådan karakter, at de efter den almindelige opfattelse i samfundet bør kunne forlanges unddraget offentlighedens kendskab”, jf. Folketingstidende 1985-86, tillæg A, sp. 226.

Det fremgår af Offentlighedskommissionens betænkning (2009/1510 p. 648), at oplysninger, der er omfattet af persondatalovens §§ 7-8, vedrørende rent private forhold, uden videre er omfattet af undtagelsesbestemmelsen i offentlighedslovens § 12, stk. 1, nr. 1, da der er tale om ”særligt følsomme” oplysninger. Det gælder bl.a. oplysninger om racemæssig eller etnisk baggrund, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning, fagforeningsmæssige tilhørsforhold samt oplysninger om strafbare forhold, *helbredsforhold* og seksuelle forhold.

Oplysninger vedrørende MRSA i svinebesætninger fortæller ikke direkte noget om enkeltpersoners helbredsforhold eller andre private forhold.

Imidlertid beskytter bestemmelsen også indirekte helbredsoplysninger, idet også en (uberettiget) *mistanke* om, at en person har MRSA, vil være en helbredsoplysning omfattet af offentlighedslovens § 30, nr. 1.

Som anført ovenfor er det Sundhedsstyrelsens vurdering, at der i en svinebesætning ofte vil være så stort sammenfald mellem MRSA i besætningen og personer med dagligt arbejde i samme svinebesætning og disses husstandsmedlemmer, at offentliggørelse af en besætnings MRSA-status er det samme som at offentliggøre, at de pågældende med stor sandsynlighed kan være smittet.

Det forhold, at oplysningen om MRSA i en svinebeholdning ikke i sig selv afslører oplysninger om enkeltpersoners helbredsforhold eller oplysninger om, hvilke medarbejdere, der konkret har haft kontakt med svinene, ændrer dog ikke på det forhold, at oplysningen om MRSA i en svinebesætning vil medføre en mistanke om, at personer ansat eller boende på det konkrete landbrug er smittet med MRSA. Særligt også henset til, at alle der arbejder i svinebesætninger og deres husstandsmedlemmer betragtes som værende i særlig risiko, jf. Sundhedsstyrelsens MRSA-vejledning fra 2012.

Det er således Sundhedsstyrelsens vurdering, at oplysninger om MRSA-smitte i konkrete svinebesætninger ligeledes må betragtes som værende oplysninger om enkeltpersoners helbredsforhold, jf. offentlighedslovens § 30, nr. 1.

Henset til ovenstående skal der således foretages en afvejning af hensynet til beskyttelsen af enkeltpersoners helbredsoplysninger over for offentlighedens interesse i at få kendskab til de konkrete svinebesætninger, som er smittet med MRSA.

Som det fremgår af Sundhedsstyrelsens MRSA-vejledning (vejl. nr. 9555 af 14. november 2012) synes MRSA 398 at smitte mindre mellem mennesker end andre MRSA-typer. Risikoen for at smitte personer uden for svinelandbruget ved f.eks. besøg eller sociale aktiviteter har således også vist sig at være meget ringe. Risikoen for smitte ved f.eks. at tage på bondegårdsbesøg, hvor der holdes svin, anses for at være meget lille, hvis personerne i øvrigt er sunde og raske. Ligeledes må personer, der er smittet med MRSA 398, gerne komme i skole, daginstitutioner og deltage i sociale aktiviteter, såfremt der ikke er tegn på aktiv infektion med MRSA.

Det fremgår ligeledes af vejledningen, at der alene synes at være meget begrænset/ingen risiko for at blive bærer af MRSA, hvis man kun håndterer kød eller døde svin (arbejde på slagterier). Undersøgelser har påvist MRSA 398 i svine- og kyllingekød, men undersøgelserne har ikke vist nogen tegn på, at MRSA overføres via kød hverken ved håndtering eller spising.

Da risikoen for smitte med MRSA 398 for personer, der ikke arbejder eller bor på landbrug med svinebesætninger, således må anses for at være meget begrænset eller slet ikke til stede, må offentlighedens interesse i at få kendskab til de *konkrete* landbrug, der har MRSA-smittede svinebesætninger, således ligeledes anses for at være meget begrænset, også henset til at denne smitte generelt har begrænset eller ingen betydning for den bredere befolknings sundhedstilstand som sådan.

Som også anført i forarbejderne til miljøoplysningslovens § 2, stk. 3, fører den særlige beskyttelse, som bl.a. fortrolige personoplysninger således nyder efter direktivet, til, at den konkrete afvejningsregel i almindelighed vil indebære, at der ikke vil skulle meddeles aktindsigt i de oplysninger om enkeltpersoners private forhold, der er omfattet af offentlighedslovens § 30, nr. 1. Dette må især antages at være tilfældet i situationer som den foreliggende, hvor offentlighedens interesse i at få kendskab til de enkelte landbrug, må anses for at være meget begrænset.

Samlet set er det således Sundhedsstyrelsens opfattelse, at oplysningerne om, i hvilke *konkrete* svinebesætninger, der er påvist MRSA, kan undtages fra aktindsigt i medfør af miljøoplysningslovens § 2, stk. 3, jf. offentlighedslovens § 30, nr. 1.